

Програма за трансгранично сътрудничество по Инструмента за предприсъединителна помощ между България и Бивша Югославска Република Македония 2014 - 2020 г.

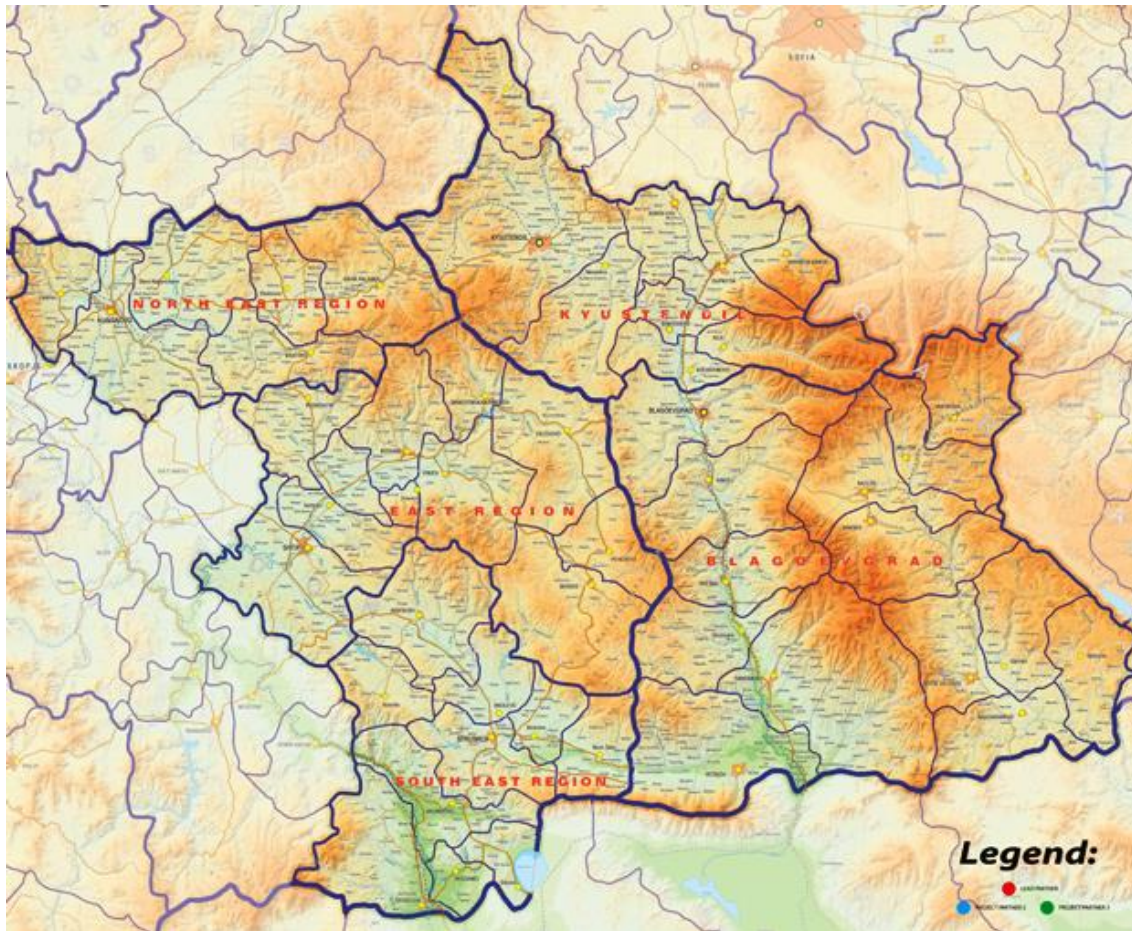
(Резюме на програмата)

Програмата за трансгранично сътрудничество (ТГС) по Инструмента за предприсъединителна помощ (ИПП) между България и Бивша Югославска Република Македония 2014 - 2020 г. обхваща територия от 18 087 кв. км. с общо население 980 375 души.

Програмната територия от **българска страна** включва две области - Благоевград и Кюстендил, с общо население 452 973 души в 23 общини (за област Благоевград: Банско, Белица, Благоевград, Гоце Делчев, Гърмен, Кресна, Петрич, Разлог, Сандански, Сатовча, Симитли, Струмјани, Хаджидимово и Якоруда; за област Кюстендил: Бобовдол, Бобошево, Дупница, Кочериново, Кюстендил, Невестино, Рила, Сапарева баня и Трекляно).

Програмната територия **от страна на Бивша Югославска Република Македония** включва Североизточен, Източен и Югоизточен статистически региони, с общо население 527 402 души в 27 общини (за Североизточен регион: Кратово, Крива Паланка, Ранковче, Куманово, Липково и Старо Нагоричане; за Югоизточен регион: Валандово, Гевгелия, Богданци, Дойран, Радовиш, Конче, Струмица, Босилово, Василево и Ново село; за Източен регион: Берово, Пехчево, Винаца, Кочани, Чешиново - Облешево, Зрновци, Пробищип, Щип, Карбинци, Делчево и Македонска Каменица).

Карта на допустимата програмна територия

Общата цел на Програмата за ТГС по ИПП между България и бивша Югославска Република Македония 2014 - 2020 г. е да се засили трансграничното сътрудничество между хората и институциите в региона с цел съвместно справяне с общите предизвикателства и използване на неоползотворения потенциал за развитие на трансграничния регион чрез ефикасно използване на ресурсите.

Трите избрани тематични приоритета б), г) и ж) (от Приложение III на Регламента за създаване на Инструмент за предприсъединителна помощ (ИПП II)) са структурирани в три приоритетни оси, които отразяват нуждите и предизвикателствата, идентифицирани в ситуационния анализ на програмната територия.

Програмата обхваща следните **три приоритетни оси**:

Приоритетна ос 1 „Околна среда“: Опазване на околната среда, насърчаване на действията за приспособяване към изменението на климата и за смекчаване на изменението на климата, превенция и управление на риска;

Приоритетна ос 2 „Туризъм“: Насърчаване на туризма и културното и природното наследство;

Приоритетна ос 3 „Конкурентоспособност“: Подобряване на конкурентоспособността, стопанската среда и развитието на малките и средни предприятия, търговията и инвестициите.

Приоритетна ос 4 – „Техническа помощ“ ще осигурява подкрепа за ефективното управление и обмена на информация по Програмата.

Хоризонтална политика, засегната в Програмата е подкрепата на младежи, жени и уязвими групи.

Тези въпроси, които ще бъдат адресирани специално по приоритетна ос 2 (туризъм и културно и природно наследство) и приоритетна ос 3 (конкурентоспособност), са отразени в предвидените допустими дейности и също така ще бъдат описани в критериите за избор при оценката на проектните предложения по поканите за набиране на проекти.

Фигура 1: Приоритетни оси, тематични приоритети и специфични цели на Програмата за ТГС по ИПП между България и Бивша Югославска Република Македония 2014 - 2020 г.

Програма за ТГС по ИПП България - бивша Югославска Република Македония 2014-2020

Обща цел

Да се засили трансграничното сътрудничество между хората и институциите в региона с цел съвместно справяне с общите предизвикателства и използване на неоползотворения потенциал за развитие на трансграничния регион чрез ефикасно използване на ресурсите

Приоритетна ос 1 Околна среда

Тематичен приоритет б)

Опазване на **околната среда** и насърчаване на действията за приспособяване към **изменението на климата** и за смекчаване на изменението на климата, **превенция** и управление на **риска**

Специфична цел 1.1

Опазване на околната среда и устойчиво използване на общите природни ресурси в трансграничния регион

Специфична цел 1.2

Превенция на риска и смекчаване на последствията от природните и свързаните с човешката дейност опасности и бедствия в трансграничния регион

Приоритетна ос 2 Туризъм

Тематичен приоритет d)

Насърчаване на **туризма и културното и природното наследство**

Специфична цел 2.1

Повишаване на потенциала на туризма в региона чрез по-добро опазване и устойчиво използване на природното и културното наследство

Специфична цел 2.2

Подобряване на конкурентоспособността на предлагането на туристически услуги в трансграничния регион

Специфична цел 2.3

Насърчаване на сътрудничеството между регионалните участници на пазара в сферата на устойчивия туризъм

Приоритетна ос 3 Конкурентоспособност

Тематичен приоритет g)

Подобряване на конкурентоспособността, стопанската среда и развитието на малките и средни предприятия, търговията и инвестициите

Специфична цел 3.1

Подобряване на конкурентоспособността на регионалния бизнес

Приоритетна ос 4 Техническа помощ

Бюджет на програмата: Обща сума от **19.461.687 евро** (съфинансиране от ЕС и национално съучастие) ще бъде предоставена по тази Програма. Съфинансирането от ЕС е до 85% от общите допустими разходи за интервенциите.

Таблица: Преглед на инвестиционната стратегия на програмата за сътрудничество (бюджет в евро)

Приоритетна ос	Тематичен приоритет	Специфични цели
Приоритетна ос 1 Околна среда	Опазване на околната среда и насърчаване на действията за приспособяване към изменението на климата и за смекчаване на изменението на климата, превенция и управление на риска	Специфична цел 1.1 Опазване на околната среда и устойчиво използване на общите природни ресурси в трансграничния регион
		Специфична цел 1.2 Превенция на риска и смекчаване на последствията от природните и свързаните с човешката дейност опасности и бедствия в трансграничния регион
Приоритетна ос 2 Туризм	Насърчаване на туризма и културното и природното наследство	Специфична цел 2.1: Повишаване на потенциала на туризма в региона чрез по-добро опазване и устойчиво използване на природното и културното наследство
		Специфична цел 2.2: Подобряване на конкурентоспособността на предлагането на туристически услуги в трансграничния регион
		Специфична цел 2.3: Насърчаване на сътрудничеството между регионалните участници на пазара в сферата на устойчивия туризъм
Приоритетна ос 3 Конкурентоспособност	Подобряване на конкурентоспособността, стопанската среда и развитието на малките и средни предприятия, търговията и инвестициите	Специфична цел 3.1: Подобряване на конкурентоспособността на регионалния бизнес
Приоритетна ос 4 Техническа помощ	Техническа помощ	Специфична цел 4.1: Осигуряване на ефективно управление и изпълнение на Програмата

Поканите за набиране на проектни предложения ще бъдат публикувани с цел избор на проекти, които допринасят за постигането на целите на Програмата. Кандидатите от двете страни на границата могат да подават съвместни проектни предложения. Те следва да адресират съответните приоритети на Програмата, отговарящи на определени критерии за сътрудничество, които ще бъдат обявени на по-късен етап. Различават се **два вида проектни дейности**:

меки мерки

проекти, които са ориентирани главно към изготвяне на проучвания, създаване на мрежи, предоставяне на обучения, разработване на концепции, предоставяне на услуги на определени целеви групи, повишаване на информираността на обществото по специфични теми и др. Тези проекти могат да съдържат само незначителна част инвестиционни дейности, които са необходими за осъществяването на меките мерки по един ефективен начин. Меките мерки включват също така дейности от типа „хора за хора“, напр. инициативи сред граждански организации с цел повишаване на преките контакти и сътрудничеството между хората от двете страни на границата и техните сдружения и организации в региона.

инвестиции

проекти, които имат преобладаващ инвестиционен характер, съдържащи незначителна част от съпътстващи меки дейности.

Следните **видове бенефициенти** могат да кандидатстват за финансиране на проекти по тази Програма (по различните приоритетни оси могат да бъдат приложими малко по-различни критерии, които ще бъдат ясно посочени в отделните покани за проектни предложения):

- Местни и регионални органи на властта и организации, създадени и управлявани от местни и регионални органи на властта;
- Национални органи на властта и организации, създадени и управлявани от национални органи на властта;
- Национални и секторни агенции за развитие;
- Администрации на защитени територии;
- Регионални туристически асоциации / НПО в сферата на туризма;
- Структури за подкрепа на бизнеса – търговски палати, браншови бизнес асоциации, бизнес клъстери;
- Образователни и социални институции;
- Научно-изследователски и академични институти;
- Културни институции (музеи, библиотеки, художествени галерии, обществени центрове/читалища и др.)
- Граждански сдружения и организации / Неправителствени организации (НПО).

Основните **управленски структури** на Програмата за ТГС по ИПП между България и Бивша Югославска Република Македония 2014 - 2020 г. са, както следва:

Управляващ орган (УО) на Програмата е Главна дирекция „Управление на териториалното сътрудничество“ към Министерството на регионалното развитие на Република България. Управляващият орган е отговорен за управлението на оперативната програма в съответствие с принципа за доброто финансово управление.

Национален орган (НО) е Министерството на местното самоуправление на Република Македония, който сътрудничи на УО при съвместното програмиране, управление и изпълнение на програмата.

Съвместен комитет за наблюдение (СКН): СКН прави преглед на цялостната ефективност, качество и съгласуваност на изпълнението на всички действия с цел постигането на целите на Програмата. СКН се състои от представители на националните и регионални органи на властта и други заинтересовани страни, включително на граждански сдружения и организации от частния сектор на двете страни.

Съвместен секретариат (СС): ще бъде ситуиран в гр. Кюстендил, България с клон разположен в гр. Струмица (Македония). СС подпомага ежедневната дейност на Управляващия орган (УО), Националния орган (НО) и Съвместния комитет за наблюдение (СКН) и когато е необходимо - на Сертифициращия орган и на Одитния орган, при изпълнение на техните задължения. СС също така предоставя информация и оказва съдействие на бенефициентите по Програмата.

Сертифициращ орган (СО): е Дирекция „Национален фонд“ към Министерството на финансите на Република България.

Одитен орган (ОО): е Изпълнителна агенция „Одит на средствата от Европейския съюз“ към Министерството на финансите на Република България.

Процес на програмиране

Изготвянето на Програмата за ТГС по ИПП между България и Бивша Югославска Република Македония 2014 - 2020 г. е организирано в съответствие с принципа за партньорство, посочен в член 5 от Регламент (ЕС) № 1303/2013. Главна дирекция "Управление на териториалното сътрудничество" към Министерството на регионалното развитие на Република България, като бъдещ УО на Програмата координира процеса, заедно с подкрепата СС.

Поддържането на широко партньорство е водещ принцип по време на целия процес на програмиране. Съвместна работна група (СРГ) е създадена през ноември 2013 г., на базата на партньорство и балансирано представителство на публичните власти (национални, регионални и местни), икономически и социални партньори, съответните органи, представляващи гражданското общество, включително екологични партньори, неправителствени организации и органи, отговорни за насърчаване на социалното приобщаване, равенството между половете и недопускане на дискриминация. СРГ подпомогна активно процеса на разработване на програмата, одобри основните етапи на подготовката и одобри програмата на заседанието, проведено на 21.08.2014 г.

Финална версия на Програмата за ТГС по ИПП между България и Бивша Югославска Република Македония 2014 - 2020 г. може да бъде намерена на:

<http://www.ipa-cbc-007.eu/page.php?c=66>

